

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

В. В. ШЕВЧУК, канд.екон.наук., доцент
Д. П. БАЙСТРЮЧЕНКО, магістрант факультету ЕіП
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002, м. Харків, вул. Революції, 12
violettamy@i.ua*

Економічна ситуація в Україні стає все більш залежною від стану інфраструктурних галузей, які забезпечують умови нормальної життєдіяльності населення, особливе місце серед яких займає галузь водопостачання та водовідведення. Кризовий стан цієї сфери зумовлений неефективною системою управління, дотаційністю, її незадовільним фінансовим станом, високими витратами на виробництво, відсутністю економічних стимулів щодо зниження витрат, пов'язаних з наданням послуг, нерозвиненістю конкурентних відносин у галузі і, як наслідок, неефективною роботою підприємств, великими втратами енергії. Вирішенням зазначених проблем є модернізації основних фондів, що є процесом який підлягає ґрунтовному аналізу та опрацюванню майбутніх технологічних, економічних та екологічних результатів впровадження нового обладнання.

Послуги споживачам з централізованого водопостачання та водовідведення в Харківській області надають 78 комунальних підприємств, найбільше з них - КП «Харківводоканал». Система водовідведення Харківської області і м. Харкова складалася протягом 85 років і на сьогоднішній день є однією з найбільших в Україні.

Подачу води забезпечують 265 водопровідних насосних станцій. За підсумками 2013 року майже 26% насосного обладнання, яке використовується для перекачки води потребує заміни.

Актуальною проблемою для водопровідних підприємств області є питання зменшення відсотка витоків та неврахованих витрат води. Втрати питної води при транспортуванні в середньому по області склали 98,1 млн. м³ що становить 38,8% від загального обсягу подачі води. Однією з причин значних витрат води є наявність аварійних та ветхих мереж. Загальна протяжність водопровідних мереж в області 8198,0 км, з них 39,2% – ветхих та аварійних. Система водопостачання регіону є енергоємним господарством. Питомі витрати електричної енергії на подачу 1 куб.м. питної води складають в середньому по області 1,31 кВт.год./м³.

Централізованими системами водовідведення забезпечено 16 міст або 94,1%, 36 селищ міського типу або 64% та 47 сільських населених пункти або 3,1%. З метою зменшення споживання електричної енергії підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства області проводиться заміна насосного обладнання. Так, в 2013-2014 роках здійснено заміну насосного обладнання на об'єктах підприємств водопровідно-каналізаційного

господарства Вовчанського, Золочівського, Кегичівського, Коломацького, Харківського районів, м. Люботин та КП «Харківводоканал» Харківської міської ради. Але значну економію енергоресурсів дадуть заходи, впроваджені на КП «Харківводоканал».

У минулому році завершено реалізацію інвестиційного проекту КП «Харківводоканал» – «Модернізація 24-х каналізаційних насосних станцій м. Харкова та Головної каналізаційної насосної станції з впровадженням енергозберігаючого насосного обладнання», який фінансується за рахунок кредитних коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

Підвищення аварійності на об'єктах водопроводу, збільшення питомих і непродуктивних витрат і матеріальних й енергетичних ресурсів, пов'язаних з незадовільним технічним станом споруд та обладнання, негативно впливає на рівень якості послуг з централізованого водопостачання та їх вартість. Тому тільки модернізації основних фондів є впливовим важелем для вирішення зазначених проблем. Аналіз діяльності КП «Харківводоканал» реально відображає можливість отримання позабюджетних коштів на цільове використання та вирішення нагальних проблем галузі.

КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В ЖКГ

С.Ю. ЮР'ЄВА, канд.екон.наук, доцент
К.В. КУХТІН, асистент
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М.Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
mire2005@ukr.net*

Сьогодні перед ЖКГ стоїть задача удосконалення технології надання послуг, підвищення їх якості та ефективності діяльності задля отримання конкурентної переваги.

Невід'ємним елементом ринкової економіки є конкуренція, саме тому формування конкурентного середовища в ЖКГ стало одним з першочергових завдань. Сформуванню конкурентне середовище означає створити такі умови для об'єктів, що хазяїнують, коли їх суперництво ефективно обмежує можливості кожного з них односторонньо впливати на загальні умови обороту товарів і надання послуг на відповідному ринку.

Специфіка ЖКГ полягає у тому, що нерозвинутість конкурентних відносин у цій галузі спричинена у багатьох випадках суб'єктивними причинами, які склалися ще у адміністративній системі управління економікою країни.

Відповідно до моделі, запропонованої М.Портером, стан і природу конкуренції можна охарактеризувати п'ятьма конкурентними силами: суперництвом між продавцями усередині галузі, погрозою появи нових товарів-